

це стимулює нове виробництво і науковий прогрес, але негативно впливає на стан навколишнього середовища.

Список використаних джерел:

1. Брутланд Г. Х. Наше общее будущее. Доклад Комиссии ООН по окружающей среде и развитию. 1987 Текст. Москва: Прогресс, 1988. 280 с.
2. Йоганнесбурзька декларація по сталому розвитку: веб-сайт. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/pdf/decl_wssd.pdf (дата звернення 25.04.2020)
3. Andrusiv, U., Simkiv, L., Dovgal, O., Demchuk, N., Potryvaieva, N., Cherchata, A., Popadynets, I., Tkachenko, G., Serhieieva, O & Sydor, H. (2020). Analysis of economic development of Ukraine regions based on taxonomy method. *Management Science Letters*, 10(3), 515-522. doi: [10.5267/j.msl.2019.9.029](https://doi.org/10.5267/j.msl.2019.9.029)

УДК 338.48

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

Топольницька Т. Б., Дорошенко С. В.

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: rtcb@ukr.net*

На сучасному етапі розвитку туризму у світі одним із пріоритетних напрямків сталого розвитку територій став екологічний туризм. Розвиток екологічного туризму в Україні на початковому етапі, але завдяки існуючим природно-рекреаційним ресурсам країни, цей вид туризму має всі шанси стати одним з основних видів подорожей та створити умови покращення соціально-економічного становища населення.

В Івано-Франківській області природні умови та охорона навколишнього середовища сприяють розвитку екологічного туризму. Збереження біотичного і ландшафтного різноманіття, формування регіональної екологічної мережі є пріоритетними напрямками розвитку екологічного туризму в регіоні.

Основні принципи екотуризму направлені на покращення добробуту населення та зменшення негативного впливу туристичних потоків на навколишнє середовище. Головною ідеєю екологічного туризму є піклування та збереження природного навколишнього середовища, що використовується для туристичних цілей та реалізується в його завданнях та функціях [1, с. 27].

Ситуація на території України загалом є дуже неоднозначною. У певних областях, де наприклад, активно працює індустріальна сфера, екотуризм розвивати досить складно через дуже велике навантаження на природу, яке зменшувати є не вигідним з точки зору економіки. Окремо розглядаючи

Івано-Франківську область, можна помітити таку ж тенденцію, як і по всій території країни. З одного боку в деяких районах області є досить ресурсів та об'єктів для розвитку екологічного туризму, а з іншого – через погану екологію та енергетичну й іншу промисловість у районах цей вид туризму розвивати досить складно.

За даними Міністерства енергетики та захисту довкілля України, з усіх виділених з бюджету грошових коштів станом на 2017 рік (4.6 млрд грн) більша частина виділяється на фінансування експлуатації державного водогосподарського комплексу та управління водними ресурсами (1.5 млрд грн), на підтримку в безпечному стані енергоблоків та об'єктів «Укриття» та підготовки до зняття з експлуатації ЧАЕС (709 млн грн), а також здійснення природоохоронних заходів (602 млн грн) [2]. В основному до природоохоронних заходів входить моніторинг екологічної ситуації та проведення інформаційної кампанії щодо охорони навколишнього середовища. Тобто загалом робота з покращення екологічної ситуації в країні ведеться не дуже успішно, здебільшого всілякі ініціативи відбуваються завдяки громадським організаціям та фондам.

На території Івано-Франківської області розташована значно менша кількість промислових підприємств, ніж у східних областях. Проте в західному регіоні Івано-Франківська область займає друге місце по зайнятості населення, де зайнятість населення в промисловості складає 15,8%, а індекс промислової продукції, як правило, складає від 77% до 122% [3].

Зрозуміло, що промислові підприємства головним чином впливають на навколишнє середовище та несуть, як правило, негативний вплив на екологію, що несприятливо впливає на розвиток екотуризму. Найбільш несприятливими для екотуризму в Івано-Франківській області є місто Бурштин, саме через розміщення там Бурштинської ТЕС, яка є найбільшою електростанцією в західній Україні, та Калуський район, де розташований комплекс з виробництва нафтохімічної та хімічної продукції ТОВ «КАРПАТНАФТОХІМ». Усе це негативно впливає на екологічну безпеку, тим самим роблячи розвиток екотуризму в області менш вірогідним.

Проте окрім негативних факторів в області є і позитивні, які можуть сприяти розвитку екотуризму, серед них можна виділити:

- 1) наявність в області великої кількості об'єктів природно-заповідного фонду;
- 2) збереження навколишнього середовища;
- 3) унікальність флори і фауни;
- 4) створення спеціалізованих структур та відділів з питань туризму та рекреації у національних парках, лісництвах, що займаються облаштуванням екологічних стежок, просуванням рекреаційного потенціалу відповідних територій;

- 5) вигідне географічне розташування області, що сприяє створенню міжрегіональних і міжнародних піших турів і маршрутів;
- 6) екологічна просвітницька робота в середніх навчальних закладах;
- 7) відстеження кількості туристів, що проходять через пропускні пункти;
- 8) наявність достатньої кількості природничих музеїв та експозицій;
- 9) активна співпраця заповідних територій та громадських організацій у розробці та реалізації проектів міжнародної технічної допомоги.

Розвиток екологічного туризму може значно покращити економічно-соціальне становище регіону. Це оптимальний та ефективний механізм стримування негативних процесів. За допомогою екологічного туризму можна покращити умови розвитку внутрішнього туризму і надати країні гарний імідж та конкурентоспроможність. За умов постійного розвитку та вдосконалення цього напрямку, він може стати одним з конкурентоспроможних видів туризму країни [4].

Враховуючи природно-ресурсний потенціал регіону, Івано-Франківщина повинна розвиватись виключно інтенсивним шляхом, на якому екологічне зростання не буде суперечити збереженню і поліпшенню якості довкілля, сприятиме раціональному використанню природних ресурсів, збереженню і відтворенню ландшафтного і біологічного різноманіття. Це вимагає переорієнтації економіки на формування рекреаційно-туристичного комплексу, зокрема екологічного туризму через пріоритетність використання потенціалу області.

Список використаних джерел:

1. Сорокіна Г.О. Екологічний туризм: навч. посібник. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2013. 206 с.
2. Офіційний сайт Міністерства енергетики та захисту довкілля України. URL: <https://menr.gov.ua> (дата звернення: 15.04.2020).
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/pr/tpo/tpo_u/arh_tpo.html (дата звернення: 15.04.2020).
4. Посохов І.С., Сагайдачна А.В. Перспективи розвитку екологічного туризму в Україні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм»*. 2019. Вип. 9. С. 203–212. URL: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/14472> (дата звернення: 15.04.2020).